

“Penny Dreadful” Yayınları ve Sheridan Le Fanu’nun *Carmilla* (1871-1872) Adlı Eserinde “Penny Dreadful” Özelliklerinin İncelenmesi¹

“Penny Dreadful” Publications and Examining the Features of “Penny Dreadful” in Sheridan Le Fanu’s Work, *Carmilla* (1871-1872)

Turan Özgür GÜNGÖR

Kafkas Üniversitesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü
turangungor@hotmail.com

ORCID Numarası|ORCID Numbers: 0000-0002-2236-7319

Ahmet Baran PERÇİN

Ardahan Üniversitesi
baranpercin55@gmail.com

ORCID Numarası|ORCID Numbers: 0000-0002-5273-2372

Öz

“Penny Dreadful” yayınlarının ortaya çıkışında ve gelişiminde kötü yaşam koşulları altında yaşamak zorunda kalan alt sınıf etkili olmuştur. Bu yayınların ele aldıkları konular alt sınıfta yer alan insanlarla yakından ilgiliydi ve bu yayınların okur kitlesi büyük ölçüde bu insanlardan oluşmaktaydı. Bu yayınlar gotik unsurları, cinselliği, kanlı sahneleri ve dehşet verici olayları ele almaktaydı. Ayrıca bu yayınların dikkat çekici en önemli özellikleri arasında, adından da anlaşılacağı üzere, fiyatlarının çok ucuz olması ve bu özelliğiyle düşük gelirli insanların kolayca elde edebilmeleri gelmektedir. İlk sayfalarında dikkat çekici siyah beyaz görselleri kullanan bu yayınlar içeriğinden dolayı ciddi biçimde eleştirilmelerine karşın, dedektif romanlarına ilham kaynağı olmayı başarmıştır.

Bu çalışmada “Penny Dreadful” olarak bilinen yayınların İngiltere’de on dokuzuncu yüzyılın ikinci çeyreğinde ortaya çıkışına değinildikten sonra, “Penny Dreadful” özelliklerine sahip olan Sheridan Le Fanu’nun *Carmilla* (1871-1872) adlı eseri ele alınacak ve bu eser tematik açıdan incelenecektir. Bu eserin incelenmesinde “Penny Dreadful” yayınlarının ortaya çıkışının ve onların dedektif romanlarının üzerindeki etkileri ele alınırken tarihselci bakış açısından yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Penny Dreadful, Penny Blood, Sheridan Le Fanu, Sansasyon kurgu, *Carmilla*

Abstract

The lower class, who had to live under bad living conditions, was influential in the emergence and the development of “Penny Dreadful” publications. The topics, which these publications dealt with, were closely related to the people in the lower classes, and these people constituted the audience of these publications. These publications majorly dealt with the gothic elements, sexuality, bloody scenes, and horrifying events. In addition, the most striking feature of these publications was that, as the name suggests, their prices were very cheap and that low-income people could easily obtain them. Although these publications, which use striking black and white images in their first pages, had been severely criticized because of their content, they managed to become a source of inspiration for the detective novels.

In this study, after mentioning the emergence of the publications known as “Penny Dreadful” in the second quarter of the nineteenth century in England, its influence on the emergence of the detective novel genre will be emphasized. Then, Sheridan Le Fanu’s work, *Carmilla* (1871-1872), which has many important typical “Penny Dreadful” features, will be discussed and analysed thematically. The theory of historicism will be employed in the analysis of this work and examining the emergence of the “Penny Dreadful” publications.

Keywords: Penny Dreadful, Penny Blood, Sheridan Le Fanu, Sensation fiction, *Carmilla*

Giriş

On dokuzuncu yüzyılda sanayileşme alanında köklü toplumsal değişimler olmamış, aynı zamanda edebiyat alanında da yeni oluşumlar meydana gelmiştir. Bu yeni oluşumlardan belki de en dikkat çekici

¹ Bu çalışma Dr. Öğr. Üyesi Turan Özgür GÜNGÖR danışmanlığında, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yürütülen, Ahmet Baran PERÇİN tarafından tamamlanan “Penny Dreadful Yayınlarının Dedektif Romanın Ortaya Çıkışına Etkisi ve Sheridan Le Fanu’nun *Carmilla* Romanı Örneği” adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

olanı suç kurguları olmuştur. Suç kurgularının bu kadar yaygın olmasında büyük şehirlerdeki zor yaşam koşullarının etkisi yadsınamaz².

Suç kurgularında, Londra Newgate Hapishanesi'nde suçluların hayat hikâyelerinin ve işledikleri suçların derlendiği, 1773 yılında yayınlanan *Newgate Calendar* adlı beş ciltlik eserin, daha sonraki yıllarda Newgate Romanı adıyla yeni bir edebi türün oluşumuna ilham kaynağı olduğu bilinmektedir³. Suçluları ve onların hikâyelerini konu alan eserlerde konu çeşitliliği on dokuzuncu yüzyılın ikinci çeyreğinde ilk çıktıkları yıllarda “Penny Blood” daha sonraki yıllarda “Penny Dreadful” olarak adlandırılan serilerin yayınlanmasıyla artmıştır⁴. Düşük maliyetli kâğıtlara basılan ve haftalık olarak yayınlanan serilerin ilk sayfalarında konuyla ilgili dikkat çekici siyah beyaz görseller bulunmaktaydı. Belli bir olay örgüsüne göre yazılmayan bu eserlerde daha çok gotik ve heyecan uyandıran unsurlar dikkati çekmektedir. Bir meteliğe satın alınabilen bu yayınları nüfusun yoğun olduğu yeni sanayi yerleşim yerlerindeki işçi sınıfı talep etmekteydi⁵.

Yayınlandığı ilk yıllarda serilerde haydutluk hikâyelerine daha sonraki yıllarda cinayet hikâyeleri ilave edilir. 1836 yılında yayınlanan *The History and Lives of the Most Notorious Highwaymen, Footpads, Murderers, Brigands, Pickpockets, Thieves, Banditti and Robbers of Every Description* adlı eser ilk “Penny Blood” serisi olarak kabul edilmektedir⁶. 1840'lı yıllardan itibaren “Penny Blood” terimi yerine “Penny Dreadful” kullanılmaya başlar. Oldukça geniş bir okur kitlesine sahip olan bu seriler, 1860'lardan itibaren ele aldıkları konular bakımından daha çok çocuk yaşta okurlara hitap etmeye başlar⁷.

“Penny Dreadful” serilerinin dehşet verici, suça özendirici, korku ve heyecan uyandırıcı temaları ele alması nedeniyle, çocuklar üzerinde olumsuz etkiler bırakabileceği düşünülerek yoğun eleştirilere maruz kalır⁸. Bu eleştiriler doğrultusunda, yüzyılın sonlarına doğru “Half-Penny Dreadful” ismiyle yarım peniye satılan ve içerisinde daha az suça özendirici unsur barındıran yayınlar ortaya çıkar. Bu serilerin popülerlik kazanması “Penny Dreadful” serilerinin etkisinin azalmasına neden olur. “Penny Dreadful” serileri her ne kadar etkisini kaybetmiş olsa da daha sonraki yıllarda yayınlanacak olan dedektif romanları için bir altyapı oluşturur.

“Penny Dreadful” serilerinin etkisinin azalmasıyla popülerlik kazanmaya başlayan dedektif romanı, Tilbe'nin¹⁰ de ifade ettiği gibi zekice kurgulanarak işlenen bir ya da bir dizi cinayetin, kim tarafından ve nasıl gerçekleştirildiğini akılcı yöntemlerle bir dedektif ya da polis aracılığıyla çözmeye çalışan türe verilen addır. Amerikalı yazar Edgar Allan Poe'nun 1841'de *Graham's Dergisi*'nde (*Graham's Magazine*) seri halinde yayınlanan *The Murders in the Rue Morgue (Morgue Sokağı Cinayeti)* adlı eseri ilk dedektif hikâyesi olarak kabul edilmektedir. Bunun nedeni ilk kez bir öyküde cinayetin ve bu cinayeti çözmeye çalışan dedektifin konu alınması değil, dedektif roman türüne en uygun şekilde yazılmış ilk eser olmasıdır. Poe bu eseriyle dedektif romanın en temel ilkelerini ortaya koymaktadır. Dedektif hikâye yazarlarına en dikkat çekici bir başka örnek *Sherlock Holmes* serileriyle bu türe altın çağını yaşatacak olan Arthur Conan Doyle (1859-1930)'dur. Veselská'ya¹¹ göre Doyle, eserleriyle bu türden eserler veren yazarlara ışık tutmuştur.

“Penny Dreadful” Yayınlarının Ortaya Çıkışı, Gelişimi Ve Diğer Kurgu Eserler Üzerindeki Etkileri

“Penny Dreadful”, sterlinin yüzde birine tekabül eden ve Birleşik Krallık'ta kullanılan en küçük para birimi “penny” ile dehşete düşüren, korku veren anlamına gelen “dreadful” kelimelerinden oluşturulan; ucuz ve herkes tarafından satın alınabilen, içeriğinde korku ve özellikle de cinayet

² Taranç & Tomak, 2018; Chin, 2012; Denisoff, 2004.

³ Worthington, 2010.

⁴ Flanders, 2011.

⁵ Denisoff, 2004.

⁶ Flanders, 2011.

⁷ Springhall, 1990.

⁸ Flanders, 2011.

⁹ Mullin, 2017.

¹⁰ Tilbe, 2016.

¹¹ Veselská, 2014.

“Penny Dreadful” Yayınları ve Sheridan Le Fanu’nun *Carmilla* (1871-1872) Adlı Eserinde “Penny Dreadful” Özelliklerinin İncelenmesi¹

temalarının yoğun olduğu hikayelerdir. Hotten’a¹² göre amacı sadece heyecan uyandırmak olan bu seriler sanatsal ve edebi nitelikten uzaktır.

1830’lu yıllarda yayınlanmaya başlayan metelik (penny) ile satın alınabilecek kadar ucuz olan suç konularını ele alan ve okurda heyecan uyandıran bu seriler ilk önceleri “Penny Blood” ismiyle yayınlanmaya başlamıştır. “Penny Blood”, 1860’lı yıllardan itibaren “Penny Dreadful” olarak bilinen türün özgün adıdır. Flanders’ın¹³ da ifade ettiği gibi büyük okur kitlesine sahip olan “Penny Blood” serileri, 1830 ile 1850 yılları arasında sayıca yüze yakın yayıncı tarafından basılmaktadır ve bu kitaplarda kanlı olaylar, dehşet verici unsurlar çoğunlukla kullanılmaktadır.

Çoğunlukla cesur soyguncuların, kötü aristokratların, korsan ve haydutların maceralarının anlatıldığı bu kitapların ilk örneği James Malcolm Rymer tarafından yazılmıştır. 1836’da *Lives of the Most Notorious Highwaymen, Footpads and Murderers* başlığıyla altmış bölümde yayınlanmıştır. Bu seriyi dört yılı aşkın süreyle yayınlanan ve 205 bölümden oluşan *Gentleman Jack* takip etmektedir. Bu serinin 1852 yılına ait basılı bir örneğinin günümüze ulaştığı tespit edilmiş olsa da, ilk örneğinin hangi yıla ait olduğu tespit edilememiştir. “Penny Blood” serileri içinde 1844 yılında G. W. M. Reynolds tarafından yazılan *Mysteries of London* adlı eser önemli bir yere sahiptir. Diğer yayınlardan farklı olarak konusu korsan ya da haydutlarla ilgili değil, fakir semtler ve kenar mahallelerin dünyasıyla ilgilidir¹⁴.

Sonraki yıllarda korsanlar, haydutlar, kötü aristokratlarla ilgili temaların yerine gerçek suçlarla alakalı, özellikle cinayeti konu alan temalar çokça kullanılır. Belki de bu serilerin en başarılı olanı Sweeney Todd’un maceralarıdır. Sweeney Todd karakteri ilk olarak, 1846 yılında yayınlanmaya başlayan *The String of Pearls* adlı seride *The Demon Barber* isimli kurgu hikâyede görülür. Komşusu Bayan Lovett’in etli turtalar pişirmesi için müşterilerini öldüren katil bir berberi konu alan bu eser, kısa bir süre sonra sahneye de uyarlanmıştır. *The String of Pearls*, *The Sailor’s Gift*, *The Barber of Fleet Street* gibi çok başlık altında yayınlanan bu kitabın en iyi bilinen adı *Sweeney Todd* olarak kayıtlara geçmiştir. Bu öykü 21 Ekim 1846’dan 18 Mart 1847 tarihine kadar “Penny Blood” ürünü olarak seriler halinde yayınlanmıştır¹⁵.

1850’li yıllara gelene kadar “Penny Blood” serilerinde yer alan cinsellik ve dehşet verici unsurlar azalır. Bu yıllardan itibaren “Penny Blood” yerine “Penny Dreadful” ismi kullanılmaya başlar. Pek çoğu Edward Lloyd tarafından yayınlanan Viktorya döneminde yazılmış “Penny Dreadful” serileri de tıpkı diğer heyecan uyandıran romanlar gibi Newgate ve Gotik Roman özellikleri gösterir (Flanders, 2011).

“Penny Dreadful” serileri, 1860’lı yıllardan itibaren *The Wild Boys of London* (1864–1866), *The Work Girls of London* (1865), *The Poor Boys of London* (yak. 1866) gibi birçok eserle daha çok çocukların oluşturduğu bir kitleye hitap etmeye başlar. Bir “Penny Dreadful” örneği olan *The Boy Detective, or The Crimes of London* 1865 yılında yayınlanır. Kahramanı, evden kaçan ve bir polis memuru için çalışan Ernest Keen adında bir çocuktur. Bu serinin ayrıcalığı daha öncekilerden farklı olarak suçlulara değil, suçları çözen kişilere odaklanmış olmasıdır. Olaylar okurun kendisine tanıdık geleceği kentsel ortamlarda geçmektedir. Bu bağlamda çocuklara hitap etmek için ortaya çıkarılan bu eserin bir başka önemi de Arthur Conan Doyle’un daha sonraki öykülerindeki Baker Sokağı ve Sherlock Holmes karakterleri arasındaki ilişkiyi öngörmesidir¹⁶.

Hedef kitlesinde böyle bir daralma meydana gelmesi ününü kaybetmesine neden olurken, özellikle çocuklara hitap ediyor olması “Penny Dreadful” serilerine yönelik olumsuz eleştirileri de beraberinde getirmiştir. Çocukları ve gençleri anti-sosyal tutumlara ve suç davranışlarına teşvik ettiği düşünülen bu serilerin olumsuz etkilerine tepki olarak Alfred Harmsworth tarafından 1890’ların ortalarında ironik olarak yarım peniye sattığı ve “Half-Penny Dreadful” ismini verdiği seriler çıkarılmıştır¹⁷.

¹² Hotten, 1913: 250.

¹³ Flanders, 2011.

¹⁴ Flanders, 2011.

¹⁵ Flanders, 2011.

¹⁶ Flanders, 2011.

¹⁷ Mullin, 2017.

Le Fanu'nun *Carmilla*'sının “Penny Dreadful”a Göre Okunması

Bu çalışmada bir “Penny Dreadful” eseri olarak ele alacağımız *Carmilla* adlı eserin yazarı Joseph Sheridan Le Fanu, 28 Ağustos 1814 tarihinde İrlanda'nın başkenti Dublin'de dünyaya gelmiştir. Bu roman, 1871-1872 yılları arasında Dark Blue dergisinde seriler halinde yayınlanır. Tipik bir “Penny Dreadful” eseri olarak *Carmilla* romanına David Henry Friston (1820-1906) tarafından çizilen görseller eklenmiştir. Daha sonra Le Fanu'nun beş kısa öyküsünün bir araya getirildiği *In a Glass Darkly* dergisinde *Carmilla* eserinin tamamı ek bir önsöz ile tekrar yayınlanmıştır. Le Fanu'nun bu eserdeki gizli dedektif Doktor Hesselius karakteri, edebiyatta ilk gizli dedektif olarak bilinmektedir¹⁸.

Le Fanu'nun *Carmilla* adlı eserinin “penny dreadful”a göre okunmasından önce eser hakkında genel hatlarıyla bilgi verilmesi faydalı olacaktır. Eser, Laura adlı bir kız çocuğunun yaşadığı garip olayları ele alır. Laura altı yaşındayken bir gece uyandığında yanında genç ve güzel bir kadının yattığını görür. Daha sonra iki sivri iğnenin boynuna girdiğini hissederek bağırır. Hizmetçiler odaya girdiğinde Laura'dan başka kimseyi göremezler. Bundan on iki yıl sonra Laura ve babası, evlerinin önünde atlı araba kazası sonucu yaralanan genç kız Carmilla'yı annesi daha sonra gelip alana kadar misafir ederler. Laura, Carmilla'ya altı yaşındayken başından geçen bu olayı anlattığında, Carmilla da o yıllarda Laura'yı rüyasında gördüğünü söyler. Carmilla, hikâye boyunca geceleri kapısı içeriden kilitliyen kaybolup gitmek, karanlıkta yürümek, çok hızlı yer değiştirmek, yemek yememek gibi pek çok garip davranışı sergilemektedir. Aralarında kuvvetli bir etkileşim oluşurken Carmilla, Laura'yı zamanla kendisine âşık etmeyi başarır. Aynı zamanda Carmilla'nın misafir olmaya başladığı andan itibaren Laura'nın gördüğü kâbuslar artmış ve hastalık seviyesine ulaşmıştır. Laura'yı tedavi için gelen doktor da boğazındaki iğne izlerini fark eder ve bu izlerin bir vampir tarafından yapıldığını iddia eder.

Laura'nın babası, bu sıkıntılardan uzaklaştırabilmek için ev halkıyla beraber kızını da pikniğe götürür. Carmilla ve bir hizmetçi onları takip ederler. Laura ve babası yolda yüzyıllardır yaşayan bir vampirin izini süren General Spielsdorf ile karşılaşırlar. General, Laura'nın babasının yakın arkadaşıdır ve yeğeni Bertha bir vampir tarafından öldürülmüştür. Daha sonra hayatını vampirlerin peşine düşmeye adanmış Baron Vordenburg onlara katılır. Arkadan gelen Carmilla'yı gördüklerinde onu teşhis ederler, ancak Carmilla kaçmayı başarır. Carmilla'nın mezarını bulup açtıklarında Carmilla'nın kanlar içinde yattığını görürler. Cesedi mezardan çıkarıp başını kestikten sonra bir daha o bölgede vampir olayları görülmez. Laura ve babası olayları unutabilmek için bir yıllığına İtalya'ya gitmelerine karşın, Laura yaşadıklarını atlatmakta güçlük çeker.

Carmilla'da Penny Dreadful Unsurlar

Pek çok “Penny Dreadful” serilerinde olduğu gibi bu eserde de heyecan uyandıran doğüstü ve dehşet verici olaylar, suçluların maceraları, cinsellik, kanlı sahneler yer almaktadır. Bu bağlamda, *Carmilla* romanında “Penny Dreadful” yayınlarında öne çıkan ve önemli ölçüde kullanılan kadın ve cinsellik, aşk ve şehvet gibi temaların yanı sıra, kan, rüya ve vampir ısırtığı gibi semboller ve bazı dinsel ve doğüstü imgeler çalışmanın bu bölümünde gösterilmeye çalışılacaktır.

Carmilla'da Kadın ve Cinsellik

“Penny Dreadful” serileri cinsel, sapkın, vahşi, doğüstü, alışılmamış konuları ele alarak okurun ilgisini çekmeyi ve okuru dehşete düşürmeyi amaçlamaktadır. Bu eserlerin o dönemde düşünmeye bile cesaret edilemeyen bir ilişkiyi ele alıyor olması “Penny Dreadful” serilerinin en belirgin özellikleri arasındadır.

“Penny Dreadful” serilerinin önemli temaları arasında yer alan kadın ve cinsellik teması *Carmilla* romanında dikkat çekici biçimde ve yazıldığı dönemden çok farklı biçimde ele alınmıştır. Bu eserde dönemin bastırılmış kadın cinselliği dikkat çekmektedir. Le Fanu, vampirizm ile erotizmi ilişkilendirmektedir. Gaul'un¹⁹ ifadesiyle Viktorya Dönemi'ndeki dar görüşlülük ve muhafazakârlık göz

¹⁸ Cardin, 2017.

¹⁹ Gaul, 2004: 2.

“Penny Dreadful” Yayınları ve Sheridan Le Fanu’nun *Carmilla* (1871-1872) Adlı Eserinde “Penny Dreadful” Özelliklerinin İncelenmesi¹

önüne alındığında, *Carmilla*’nın yayınlanması zamanın ahlaki kısıtlamalarını hiçe sayarak gerçek bir skandal ortaya koymaktadır.

Eserde bir kadın karakter olarak *Carmilla*, kadın cinselliğini özellikle vurgulamaktadır. Vampir *Carmilla*’nın *Laura*’ya duyduğu haz cinseldir. Bu bakımdan *Carmilla*’nın genç kadınların kanına olan arzusu, cinsel arzusunun bir sonucudur. Le Fanu’nun kadın ve cinsellik temasını bu şekilde ele alıyor olması geleneksel cinsiyet rollerine tezat oluşturmaktadır. Gaul’un²⁰ da ifade ettiği gibi Viktorya Dönemi’nde kadınlar cinsellikle bağdaştırılmazdı ve aynı cinsten iki kişinin yaşadığı cinsellik insanların düşünemediği, hatta düşünmeye bile cesaret edemediği bir şeydi.

Le Fanu, *Laura*’yı asıl ele geçirenin *Carmilla*’nın fiziksel görünümü olduğunu vurgulayarak, vampirizm ile cinsellik arasında bir bağ kurmayı amaçlamaktadır. Romanın ana karakterlerinden *Laura*, altı yaşındayken ürkütücü bir deneyim yaşar. Bir gece uyandığında kendini yatak odasında yalnız başına bulur. Bu olağandışı bir durumdur, çünkü genellikle bütün gece odasında mutlaka bir hizmetçi bulunmaktadır. *Laura*, onunla yatağa giren, onu okşayan, onu korkutmak yerine yatıştırıcı davranan genç bir kadını rüyasında görür. *Laura* bu olayı şu şekilde ifade etmektedir:

*“İhmal edildiğimi düşünüp incindim, canım sıkıldı ve sızlanmalarım kuvvetli bir böğürtüye dönüşmek üzereyken ciddi, fakat çok güzel bir yüze yatağın kenarından bana baktığını görüp şaşırardım. Bu yüz, ellerini yatak örtüsünün altına sokmuş halde yere çömelmiş genç bir hanımın yüzüydü. Ona memnuniyetle karışık bir hayretle baktım, sızlanmayı da kestim. Beni okşayıp, yatakta yanıma uzandı ve beni kendine doğru çekti. Bir anda keyifle sakinleşip tekrar uykuya daldım. Adeta iki iğne aynı anda göğsüme batmış gibi bir hisle uyandım ve yüksek sesle ağlamaya başladım”.*²¹

Laura’nın ana olaydan on iki yıl önce başından geçen bu olay, kendisi ile *Carmilla* arasındaki ilişkiyi başlatır. Yıllar sonra *Carmilla* da buna benzer davranışlarda bulunur. *Laura* ile yatağa girer ve *Laura*’ya sahipmiş gibi davranır, ancak *Carmilla*, *Laura*’ya duygularını hiçbir zaman açıkça ifade etmez. *Laura* karmaşık duygular hissederken, *Carmilla*’dan etkilendiğini ve ona yakın olmak istediğini inkâr edemez. *Carmilla*’ya karşı hissettiği yoğun fiziksel etkileşimi şu şekilde ifade eder:

*“Aslında, güzel yabancıya karşı hislerimi açıklamak hayli zordu. Dediği gibi ‘ona doğru çekildiğimi’ hissediyordum, ama buna karşı çıkan bir şey de vardı içimde. Lakin bu müphem hisler içinde muazzam ölçüde baskın olan cazibeydi. İlgimi uyandırmış, gönlümü kazanmıştı. Çok güzel, anlatılamaz ölçüde çekiciydi”.*²²

Laura’nın *Carmilla*’ya olan ilgisi ve ondan korkması, *Carmilla*’nın erkek kontrolünden bağımsız olmasıyla alakalıdır. *Carmilla* ile birlikteyken *Laura*, erkeklerin kontrolü altında olmayan bir dünyada yaşadığını hisseder ve bu da *Carmilla*’nın cazibesine hem fiziksel hem de duygusal olarak yanıt vermesine yol açar. *Carmilla*’yı misafir olarak ağırladıkları günlerde, *Laura*’nın *Carmilla*’nın yaklaşımları nedeniyle kafası karışır. Bu durum *Carmilla*’nın kılık değiştirmiş bir erkek olup olmadığını merak etmesine yol açar.²³

Carmilla cinsel özgürlüğü tecrübe ederken, aynı zamanda onu yok etmek isteyen erkeklerden de sürekli kaçarak bedensel özgürlüğünü korumaktadır. Burada tipik bir “Penny Dreadful” özelliği olarak, içinde bulunulan toplum yapısına ve ahlaki normlara uygun bir şekilde hareket etmeme, kuralları reddederek özgürlükçü bir yaşam sergileme çabası gözlemlenmektedir.

Carmilla, kalıcı bir gençliğe ve güzelliğe sahip olmasına karşın, herhangi bir erkeğe güvenmediği için hiçbir zaman evlenmeyi düşünmez. Toplumun sıradan beklentilerine uymaya ihtiyacı yoktur. Toplumun beklentileri Leal’ın²⁴ da belirttiği gibi eşcinsellikten hatta cinsellikten tamamen uzak katı ahlaki kurullarla biçimlenmiştir. Bu nedenle *Carmilla*’nın *Laura*’ya olan tutkusu sadece hayatını değil, aynı

²⁰ Gaul, 2004: 2.

²¹ Fanu, 2018: 6.

²² Fanu, 2018: 23.

²³ Fanu, 2018: 29.

²⁴ Leal, 2007: 38.

zamanda Viktorya toplumunun otoriter yapısını da tehdit etmektedir. Kraliçe Victoria, lezbiyenliğin var olduğuna bile inanmıyordu ve hikâyede işlediği eşcinsellikle ona karşı çıkan Le Fanu bunun farkındaydı.

Le Fanu kadınların da erkekler kadar kötü ve cinsel deneyimler yaşayabilme potansiyeline sahip olduğunu ima ederek, zamanın önyargılarına rağmen lezbiyenliği kınamamaktadır. Laura, Carmilla ile olan ilişkisinin sonuçlarından kaçmak istemediğinden, yazar bu ilişkinin Laura'yı özgürleştirdiğini açıkça ifade eder.

Ancak yazarın bu tutumunun hikâyenin sonunda değiştiği gözlemlenmektedir. Leal'a²⁵ göre Le Fanu, erkek otoritesine gölge düşüren lezbiyen vampiri bastırmaktan başka bir şekilde hikâyesini kabul görür bir şekilde bitiremezdi, çünkü Viktorya Dönemi İngiltere'sinde eşcinselliği açıkça desteklemek kanun karşısı bir eylemdi ve hapis cezasıyla sonuçlanabiliyordu. Eserde eşcinsellik açık bir şekilde gözler önüne serilse de sonunda Carmilla'nın öldürülmesi ve bir grup erkeğin onu yok etmek için bir araya gelmesi, böyle bir cinsel eğilimin ne derece tehlikeli ve cezaya layık olduğunu okura göstermiştir.

Böylece yazar, anlaşılacağı gibi eşcinselliği başta kınamasa da sonunda şehvet uyandıran lezbiyen vampiri cezalandırıp hikâyesini dönemin beklentilerine uygun bir şekilde bitirmek zorunda kalmış ve bir bakıma kendisiyle tezat duruma düşmüştür.

Carmilla'da Aşk ve Şehvet

“Penny Dreadful” serilerinin öne çıkan temalarından biri olan şehvet, bu hikâyede aşkla iç içe geçmiş ve ayırt edilmesi zor bir hale gelmiştir. Bu paylaşımın açıkça iki kadın arasında yapılıyor olması da dönemin ahlaki inanç yapısı göz önünde bulundurulduğunda insanları derinden sarsmaktadır. İnsanları şaşırtarak hatta derinden etkileyerek “Penny Dreadful” serilerinin temel niteliklerini kayda değer biçimde karşılamaktadır.

Laura ve Carmilla arasındaki yakınlaşmanın sadece cinsel değil, aşk boyutunun da olduğunu söylemek mümkündür. Carmilla, aşk ve şehvet arasındaki ayrımı sık sık sorgular. Her ikisi arasındaki farkı söylemekten de çekinmez. Aşk güçlü bir duygudur, ancak şehvet her şeyi tüketen ve bu nedenle yıkıcı olandır. Laura ve Carmilla arasındaki ilişkide bu iki duygu giderek karmaşık hale gelir. Gaul'a²⁶ göre okur, Carmilla'nın doğasından haberdar olsa bile Laura belirgin olan bu durumu hikâyenin sonuna kadar görmezden gelir. Laura, kadın sevgilisi Carmilla'ya karşı tarifi imkânsız duygular besler. Bir yandan kendisine doğru çekildiğini hissederken; diğer yandan Carmilla'nın tuhaf davranışlarına karşı bir tiksinti duyar.

Carmilla, aşk ve şehvetin kafa karıştırıcı doğasını kendi avantajı için kullanmaya çalışır. Laura ile tanıştıktan sonra Carmilla, Laura'ya onu sevdiğini ve başka kimseye âşık olamayacağını söyler. Laura'yı kandırabilmek için baştan çıkarıcı dil kullanır. Carmilla âşık olmuş gibi görünmesine karşın, bu gerçek aşk değildir. General Spielsdorf, yeğeninin Carmilla ile karşılaşmasını anlatırken bu durumu şu şekilde ifade etmektedir:

*“Vampir, belli kişilere aşka benzer büyük bir tutkuyla bağlanma eğilimindedir. Belli bir hedefe erişmesinin önünde yüz değişik engel bulunabileceği için, bunların peşine düştüğünde tükenmez bir sabır gösterir, sayısız taktiğe başvurur. Tutkusu tatmin oluncaya, göz diktiği kurbanın canı çıkıncaya dek asla vazgeçmez”.*²⁷

Carmilla çarpıtılmış aşkla hareket ederken, Laura, Carmilla'nın ilgisini anlayamaz ve onun gerçekte kılık değiştirmiş bir erkek talibi olup olmadığını merak ederek durumu normalleştirmeye çalışır. Carmilla'dan hoşlandığını ve hatta onu sevdiğini düşünür. Laura bu durumu şu şekilde ifade etmektedir:

“Bir aşğın heyecanı gibiydi bu; utandırdı beni. Nefret uyandıran, fakat karşı konulmaz nitelikteydi. Halimden zevk almış gibi bakarak beni kendine çeker, sıcak dudakları yanağımın üstünde öpücüklerle dolaşır. Neredeyse ağlayacakmışım gibi fisıldadı: “Sen benimsin, benim olacaksın; sen ve ben sonsuza dek biriz. [...] Şüphesiz bunlar, bastırılmış

²⁵ Leal, 2007: 48-49.

²⁶ Gaul 2004: 2.

²⁷ Fanu, 2018: 100.

“Penny Dreadful” Yayınları ve Sheridan Le Fanu’nun *Carmilla* (1871-1872) Adlı Eserinde “Penny Dreadful” Özelliklerinin İncelenmesi¹

*dürtülerin ve duyguların anlık dışavurumlarıydı. Acaba annesi peşinden inkâr etmiş olsa da, kısa delilik nöbetleri mi geçiriyordu yahut bir kılık değiştirme, bir aşk hikâyesi mi söz konusuydu burada”.*²⁸

Carmilla kılık değiştirmiş bir erkek değildir. Laura da bu durumu uzun süre sorgulamaz ve Carmilla’nın kadın olduğundan emin olur. Michlmayr’a²⁹ göre Carmilla’nın Laura’ya karşı yoğun ve tutkulu duyguları oldukça şiddetli ve değişkendir, bu da onu ne yapacağı belli olmayan tehlikeli biri hale getirir. Onu tehlikeli yapan şey, doğası gereği kan ihtiyacını gidermek için genç kadınlardan beslenmesidir. Böylece genç kadınları etkisi altına alır ve onları hem duygusal hem cinsel yönden ele geçirir.

Bu bağlamda romanın, Carmilla aracılığıyla aşkın sahte görünümünün arkasına saklanabilen, hatta bir çeşit takıntılı sevgi üretebilen kadınısı şehvetin kötülüklerini okura aktardığı söylenebilir. Cinsel normların ihlal edilmesi saklanması gereken, korku ve şiddet uyandıran tehlikeli, büyük bir ahlaksızlık olarak görülmektedir. Böylece Carmilla’nın Laura’ya yaptığı kötülük, Viktorya Dönemi toplumunun eşcinsellere karşı sergiledikleri korkunun bir benzetmesi gibi görülebilir.³⁰

Viktorya Dönemi’nde genel olarak her türlü kadın sevgisinin ya da cinselliğin doğal bir sorun teşkil ettiği kabul edilmektedir. Eserde romantik aşkın cinsel aktiviteye yol açtığı gösterilmektedir. Le Fanu, Viktorya Dönemi’nde tehlike olarak kabul edilen bu durumu dışı kan emen vampir figürüyle yansıtmaktadır. Roman, bu tehlikeli sevgiye çözüm olan şeyin, baba ve kızı arasındaki cinsel olmayan, karşılıksız sevgi olduğunu öne sürmeye çalışmaktadır. Carmilla’nın Laura üzerindeki etkisini ortadan kaldıran da bu baba ve kızı arasındaki gerçek sevgidir.

Rüya, Kan ve Vampir İsrığı Sembolleri

Rüya Sembolü

Laura’nın babası, uykuya daldığında göğsünden bıçaklanma hissiyle dehşete düşen Laura’yı bunun bir rüya olduğuna ikna etmeye çalışsa da Laura, deneyiminin gerçek olduğundan emindir. Rüya sembolüyle yazar okuru dehşete düşürmeyi amaçlamaktadır. Romanda rüyalar baskıyı sembolize etmektedir. Aynı zamanda “Penny Dreadful” yayınlarında olduğu gibi bu rüyalar gotik özellikler de taşımaktadır.

Laura’nın ilk rüyası, kendisini yatağında okşayan güzel bir kadını görmesiyle başlar. Laura’nın evinde Carmilla’nın misafir olarak kalmaya başlamasından itibaren bu rüyaların etkisi de giderek artar. Sonrasında Laura rüyalarında büyük kedilerin geceleri yatak odasına girdiğini görmeye başlar ve hissettiği fiziksel acılar artmaya devam eder.³¹

Herkes bu yaşananların hayal olduğu konusunda Laura’yı ikna etmeye çalışırken, babası da tüm olup bitenler için mantıklı açıklamalar yapmaya çalışır. Ancak, Laura’da Carmilla’nın ortadan kaybolmasının ardından onun ısırtıklarından kaynaklanan ve bastırılmış cinselliğin etkilerinin hala devam ettiğini gösteren bazı hastalık belirtileri ortaya çıkar. Gaul’un³² da ifade ettiği gibi, Laura’nın cinselliği, dönemin ahlaki normları nedeniyle bastırılan ve daha önce hiç hissetmediği cinsel duygulara Carmilla’da karşılık bulmuştur.

Kan Sembolü

Kan genel olarak vahşeti, ölümü ve cehennemi sembolize ettiği için “Penny Dreadful” serilerinde çokça kullanılmaktadır. Eserde, kan sembolü önemli yer tutmaktadır. Ancak sadece vahşeti ya da ölümü değil,

²⁸ Fanu, 2018: 28-29.

²⁹ Michlmayr, 2016: 28.

³⁰ Michlmayr, 2016: 32.

³¹ Fanu, 2018: 46-47.

³² Gaul, 2004: 3.

aynı zamanda cinselliği de çağrıştırmaktadır. Irwin'in³³ ifadesiyle *Carmilla* bir roman olarak başlangıcından itibaren vampirleri, adet döngüsünü ve cinselliği bir araya getirmektedir. Kan, Laura'nın *Carmilla* ile yaşadığı karmaşık ilişki ve cinsellik konusundaki kaygılarının gerçeğe dönüşmesini ima eder. Bir gece Laura, *Carmilla*'nın her tarafının kanla kaplı olduğunu rüyasında görür ve bu durumu şu şekilde ifade eder:

“Aynı anda beklenmedik şekilde bir ışık çaktı ve Carmilla'nın beyaz geceliği içinde, çenesinden ayaklarına dek kana bulanmış olarak yatağımın başucunda dikildiğini gördüm”.³⁴

Carmilla'nın beyaz geceliği içinde, çenesinden ayaklarına dek kana bulanmış şok edici görüntüsü, çocuksu saflıktan vahşi bir şekilde cinsel olgunluğa geçişi ortaya koymaktadır³⁵. Laura, *Carmilla*'ya karşı hissettiği duyguları bastırmak ister. Romanda kan, kadın arzusunun, özellikle kadın eşcinsel arzusunun sembolize etmektedir. *Carmilla*, Laura'ya olan sevgisini “sevgi bazı şeyleri kurban etmeyi gerektirir. Kurban da kansız olmaz”³⁶ sözleriyle ifade eder. *Carmilla*'nın dile getirdiği sevgi anlayışı, sevgisi kurbanlarının hastalığına ve ölümüne yol açtığı için tehlikelidir. Baron Vordenburg da hikâyenin sonunda, kan ve vampir arasındaki ilişkiyi şu şekilde açıklığa kavuşturmuştur:

“[...] Canlıların kanına duyduğu korkunç şehvet, uyanık geçirdiği zamanlarda onu dinç tutar. Vampir, belli kişilere aşka benzer büyük bir tutkuyla bağlanma eğilimindedir. Belli bir hedefe erişmesinin önünde yüz değişik engel bulunabileceği için, bunların peşine düştüğünde tükenmez bir sabır gösterir, sayısız taktiğe başvurur. Tutkusu tatmin oluncaya, göz diktiği kurbanın canı çıkıncaya dek asla vazgeçmez. Fakat böyle vakalarda, kanlı hazzını ehlikeyif bir tutumla erteleyip geciktirir ve ustaca kur yapıp, kurbanına adım adım yaklaşmak suretiyle bu hazzı yüceltir”.³⁷

Carmilla, aynı anda kurbanlarını hem cinsel olarak tatmin etmekte hem de öldürmektedir. Wiel'e³⁸ göre bahsi geçen vampir kadın olduğu için kan, cinsel temas yoluyla bulaşan meni için mecaz işlevi göremeyeceğinden adet kanı olarak okunmalıdır. Kan, adet döngüsünü, kadın olmayı ve cinselliğin keşfedilmesini çağrıştırdığı için, *Carmilla*'nın arzusunun körükleyen şey de kan olabilir. Hikâyenin sonunda, Laura'nın babası General Spielsdorf ve Baron, *Carmilla*'nın mezarını bulduklarında, cesedi adeta bir kan havuzunda yüzmektedir. *Carmilla*, genç kızların kanyla birlikte enerji ve gücünü emdiği için kelimenin tam anlamıyla kurbanlarının kanında yıkanmaktadır.

“General ve babam, kalleş ve güzel misafirimiz artık açığa çıkan yüzünü tanımışlar. Cenaze töreninin üzerinden yüz elli yıl geçmesine karşın, yüzünde yaşam sıcaklığının rengi varmış. Biri resmî olarak, diğeri soruşturmayı talep eden kişi adına orada bulunan iki tıp adamı şaşkınlıkla, hafif ama fark edilir bir solunumun ve buna denk düşen bir kalp faaliyetinin varlığını onaylamışlar. Uzuvarlar mükemmelen esnek, ten elastikiymiş. Kurşundan yapılma tabut kan içindeymiş; beden yirmi santimetreyi bulan derinlikteki kanın içinde yatıyormuş”.³⁹

Carmilla'nın başı kesildikten sonra, boynundan kan sel gibi akar. Nihayet *Carmilla* yenilir ve vücudu yok edilir. Onu yenen kişilerin sonunda erkek olması da ayrıca dikkat çekici bir detaydır, çünkü kan için bir vampir olma durumuna bakılmaksızın, *Carmilla* diğer kadınlarla ittifaklar oluşturan güçlü bir kadın figürüdür. Bu genç kadınların erkeklere ihtiyacı yoktur ve onlara seks, arkadaşlık ya da başka herhangi bir şey için ihtiyaç duymazlar. Kurdukları ilişkilerde kendi zevkleri önemlidir ve böyle bir değişim onlar için özgürleştiricidir. Bu ilişkilerde ataerkil kontrol ayrıştırılırken arzu, özerklik ve özgürlük korunur.

Carmilla ataerkilliğin neredeyse her yönüne meydan okur. Kendi başına yüzyıldan fazla hüküm süren güçlü bir kadındır. Unvan, soy ve atalık umurunda değildir. Cinselliği sınırsızdır ve hayatında evlilik, çocuk doğurma ve aile soyunun yayılması gibi bir durum söz konusu değildir. Yine de onun yok

³³ Irwin, 2017: 15.

³⁴ Fanu, 2018: 54.

³⁵ Wiel, 2011: 52.

³⁶ Fanu, 2018: 45.

³⁷ Fanu, 2018: 100.

³⁸ Wiel, 2011: 52.

³⁹ Fanu, 2018: 98.

edilebilmesinin asıl sebebi, onu harekete geçiren, şehvet ve cinsiyeti temsil eden yaşam gücü olan kanın boşaltılması ve böylece vampirin güçsüz bırakılmasıdır.

Vampir Isırığı Sembolü

Vampir ısırığı sembolü, eserde masumiyetin kaybolması olarak yorumlanabilir. Vampir ısırığı kızlıktan kadınlığa dönüşümüne ve bir bakıma Laura’nın masumiyetinin kaybolmasına neden olmuştur. Carmilla ile yaşadıkları cinsel ilişki ve vampir ısırığı sonucunda hastalanır ve tıbbi yardım almak zorunda kalır. Laura’nın vampir ısırığı ile kaybetmiş olduğu masumiyeti, hem güzel hem de tehlikeli olarak gösterilmektedir. Tehlikeli olarak betimlenmesinin en belirgin işareti Laura’nın naifliği ve masumiyeti, Carmilla’nın dikkatini çeken en önemli şey olmasıdır. Ayrıca Laura’nın naifliğinden ve masumiyetinden Carmilla kolayca faydalanmaktadır. Laura vampir ısırığı ardında kendisinde meydana gelen hem fiziksel hem de ruhsal değişimi şu şekilde ifade etmektedir:

*“Farklı bir kızdım sanki. Tuhaf bir melankoliye kapılmışım ve bir türlü buna engel olamıyordum. Ölüme dair ne idüğü belirsiz düşünceler kendini göstermeye başladı ve yavaş yavaş çökmekte olduğum fikrine kapıldım; bu fikir nazikçe ve bir yandan da nahoşça ele geçirdi beni. Vaziyet üzüntü verici olsa da, sebep olduğu zihin hali tatlıydı aynı zamanda”.*⁴⁰

Carmilla ile olan ilişkileri ve vampir ısırıkları ardından Laura, masum bir kızdan kalıcı olarak hem fiziksel hem de duygusal, hem olumlu hem de olumsuz şekilde yetişkin bir kadına dönüşür. Carmilla ile olan karmaşık ilişkisi, ısırıldıktan ve hastalandıktan sonra doruğa ulaşır. Bu noktada Laura kendini, bir şekilde ölümü düşünmeye başlayan değişmiş bir kız olarak adlandırmaya başlar.

Dinsel ve Doğaüstü Unsurlar

“Penny Dreadful” serilerinin büyük bir çoğunluğunda doğaüstü olaylara sık sık yer verilmektedir. Bu eserde en belirgin doğaüstü olay bir kadın vampirin varlığı ve başka kadınlara musallat olmasıdır. Gaul’a⁴¹ göre kadın cinselliği, özellikle de eşcinsel yaşamlar kesinlikle yasaklanmıştır. Hikâyedeki iki kızın bu yasağı aşarak kendi cinsel arzularını ifade edebilmesinin tek yolu vampirliktir. Vampir olmak, Viktorya Dönemi’nde kadın cinselliğini bir nevi yasallaştırabilme yollarından biri olmuştur. Böylece eserin “Penny Dreadful” serilerinin öne çıkan özelliklerinden birini daha kapsadığı söylenebilir.

Laura’nın babası eserde bilime ve Tanrı’ya inanan biri olarak betimlenmektedir. Her şeyin Tanrı’nın elinde olduğuna olan inancı eserde oldukça güçlü biçimde sunulmuştur. Laura’nın babasına göre, Tanrı doğaüstü bir güçten ziyade doğanın bir parçasıdır. Bu nedenle Laura’nın hastalanmasını ve benzer şekilde çevre köylerdeki genç kızları etkileyen hastalıkların meydana gelmesini doğal nedenlerde atfetmektedir. Ayrıca Carmilla’nın bir gece tuhaf şekilde kapısını içeriden kilitli, pencerelerini de kapalı bırakarak ortadan kaybolmasını da doğal nedenlere dayandırmakta ve uyurgezerliği en doğal açıklama olarak görmektedir.⁴²

Babası, Laura hastalandıktan sonra, hastalığının gerçek nedeninin bir vampirin Laura’ya musallat olduğunu anlatmaya çalışan doktora da gülmüş ve doktorun söylediklerini dikkate almamıştır. Laura’nın babasının dünya görüşü, bir vampirin doğaüstü olduğunun kanıtı olan Carmilla ile tezatlık oluşturmaktadır.

Laura’nın babası köylere yayılan hastalığın doğal olduğunu ve Tanrı’dan geldiğini ifade edince Carmilla da ona güler ve Laura’nın babasının aksine hastalığın Tanrı’nın elinden gelmediğini, hastalıklara ancak doğanın sebep olabileceğini öne sürer. Her şeyin doğadan geldiği fikrini benimseyen Carmilla’nın dini reddetmesinin iki nedeni ortaya çıkmaktadır. Birincisi, dini faaliyetlerin kendisine zarar vermesi, ikincisi de her şeyin doğanın bir ürünü olduğunu ima ederek kendisinin de doğanın bir ürünü olduğunu düşündürmek istemesidir. Carmilla dine olan tutumunu ilk kez cenaze merasimiyle karşılaştığında

⁴⁰ Fanu, 2018: 51-52.

⁴¹ Gaul, 2004: 3-4.

⁴² Fanu, 2018: 59-60.

söylenen ilahiye karşılık “ne kadar ahenksiz bir ezgi”⁴³ diyerek göstermiş ve devamında Laura’yla konuşurken düşüncelerini şu ifadelerle aktarmıştır:

“[...] senin dininle benim dinimin aynı olduğunu nereden biliyorsun? Törenleriniz yaralıyor beni, cenazelerden de nefret ediyorum. Şu tantanaya bak! Öleceksiniz elbette; herkes ölecek. Ölmek daha mutlu kılar her kişiyi. Gel eve girelim”.⁴⁴

Carmilla kendisini doğanın bir ürünü olarak gördüğünden, bu noktada kendisini doğadaki yırtıcı hayvanlardan ayırmaz ve yaptığı eylemlerin doğanın bir parçası olduğunu düşünür. İçindeki kötülüğün ve insanlara verdiği zararın doğadaki herhangi canlının davranışından farksız olduğunu ima etmektedir.

Laura’nın babası doğaüstü fikrini göz ardı ederken, General doğaüstü gerçekliği inkâr etmenin aptalca olduğunu savunmaktadır. General bir vampirle yüzleşmeden önce Laura’nın babasıyla aynı fikirde olsa da tecrübe ettiği doğaüstü olaylar onun Tanrı’ya olan inancından vazgeçmesine sebep olmaz. Üstelik vampiri avlamaya çalışırken bir rahipten yardım almaktadır. Bu nedenle vampiri yok etmeyi başarması, Tanrı’nın varlığının hem doğa hem de doğaüstü olaylarda mükemmel bir şekilde tutarlı olduğu dünya görüşünü doğrulamaktadır.

Romanın sonunda General örneğinde de olduğu gibi, Tanrı ve dünya kıyaslamasında Tanrı’nın daha büyük güç olduğu gösterilmektedir. Bu görüş General’in vampirlerin var olabileceği ihtimalini bile düşünmesine izin veren şeydir. General için Tanrı her şeye kadirdir. Roman, Tanrı’nın var olduğunu göstererek nihai yaratıcıyı, insanlığın iyilik ve kötülük arasındaki farkı ayırt edip, iyiliğin yanında hareket edebildiğini göstermektedir.

Sonuç

Sonuç olarak, bu çalışmada Viktorya Dönemi’nin önemli eserleri arasında yer alan ve ilk önceleri “penny blood” adıyla ortaya çıkan, daha sonraki yıllarda “penny dreadful” olarak adlandırılmaya başlayan yayınların ortaya çıkışı, gelişimi, genel özellikleri ve diğer kurgu eserler üzerindeki etkileri tarihselci bir yaklaşımla ele alınmaya çalışılmıştır.

“Penny Dreadful” serilerinde, isminden de anlaşılacağı üzere, cinsel, sapkın, vahşi, doğaüstü, alışılmamış konuların ele alınarak, okurun ilgisinin çekilmesi ve dehşete düşürülmesi amaçlanmaktadır. Bu eserlerin en dikkat çekici özellikleri arasında Viktorya Dönemi’nde kimsenin düşünmeye cesaret edemediği konuları ele alıyor olması gelmektedir. Tipik bir “penny dreadful” serisi olan Le Fanu’nun *Carmilla* adlı eserinde heyecan uyandıran ve dehşet verici olayların, suçluların maceralarının, cinselliğin ve kanlı sahnelerin bu eserde nasıl aktarıldığı gösterilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu eserde, pek çok “penny dreadful” serilerinde dikkat çekici biçimde kullanılan kadın ve cinsellik, aşk ve şehvet gibi temaların yanı sıra, kan, rüya ve vampir ısırığı gibi sembollerin ve bazı dinsel ve doğaüstü imgelerin nasıl kullanıldığı üzerinde durulmuştur.

⁴³ Fanu, 2018: 30.

⁴⁴ Fanu, 2018: 30.

Kaynakça

- Cardin, M. (2017). *Horror Literature Through History: An Encyclopedia of the Stories That Speak to Our Deepest Fears* (Cilt 1). Santa Barbara, California: Greenwood.
- Chin, S. (2012, 01). *Is Oliver Twist a Newgate Novel?: On the Feature and Reason*. Kyoto University Research Information Repository: 28.10.2018 tarihinde <http://hdl.handle.net/2433/154831> adresinden alındı.
- Denisoff, D. (2004). *The Broadview Anthology of Victorian Short Stories*. Canada: Broadview Press.
- Fanu, S. L. (2018). *Carmilla*. (Çev: Y. Yavuz) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Flanders, J. (2011). *The Invention of Murder*. Hammersmith, London : Harper Press.
- Gaul, I. (2004). Women's sexual liberation from Victorian patriarchy in Sheridan Le Fanu's *Carmilla*. Munich: Grin Verlag. 02.09.2021 tarihinde <https://www.grin.com/document/79669> adresinden alındı.
- Hotten, J. C. (1913). *The Slang Dictionary, Etymological, Historical, and Anecdotal*. London: Chatto and Windus. 24.02.2020 tarihinde <https://archive.org> adresinden alındı.
- Irwin, A. (2017). *Carmilla's Creampuffs*. Honors Projects Overview. 02.10.2021 tarihinde https://digitalcommons.ric.edu/honors_projects/132 adresinden alındı.
- Leal, A. (2007, Mart). Unnameable Desires in Le Fanu’s *Carmilla*. *Names* 55:1, 37-52.
- Michlmayr, B. (2016). *The Subversive Power of YouTube: Reconstructing and Repairing Damaged Queer Identities in Carmilla*. Viyana: Viyana Üniversitesi. 02.10.2021 tarihinde <https://othes.univie.ac.at/43558/> adresinden alındı
- Mullin, K. (2017). *James Joyce, Sexuality and Social Purity*. Cambridge: Cambridge Üniversitesi Yayınları.
- Springhall, J. (1990). A Life Story for the People? Edwin J. Brett and the London "Low-Life" Penny Dreadfuls of the 1860s. *Victorian Studies*, 33(2), 223-246.
- Taraç, R., & Tomak, M. (2018). Bir Film Türü Olarak Polisiyenin İpuçları ve Suç Kavramı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 157-171.
- Tilbe, A. (2016). Bir Polisiye Serüven Roman Okuması: Jean-Christophe Grange’nin "Kızıl Nehirler"i. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*(57), 139-157.
- Veselská, M. (2014). *History, Development and Characteristics of British Detective Novel and Significant Representatives of the Genre*. Olomouc: Palacky Üniversitesi Olomouc Felsefe Fakültesi.
- Wiel, A. v. (2011). *Dead Women in the 19th Century From Victims to Undead Aggressors*. Gent: Gent Üniversitesi. 02.10.2021 tarihinde https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/786/334/RUG01-001786334_2012_0001_AC.pdf adresinden alındı
- Worthington, H. (2010). From the Newgate Calendar to Sherlock Holmes. C. Horsley, & C. J. Rzepka içinde, *A Companion to Crime Fiction* (s. 13-27). Malden: Blackwell.